

593.

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA WYZNAŃ RELIGIJNYCH I OŚWIECENIA PUBLICZNEGO

z dnia 24 października 1930 r.

w sprawie regulaminu wyborczego dla wyborów rabinów i podrabinów w gminach wyznaniowych żydowskich na obszarze Rzeczypospolitej z wyjątkiem województwa śląskiego.

Na podstawie art. 51, 53 i 54 przepisów o organizacji gmin wyznaniowych żydowskich na obszarze Rzeczypospolitej z wyjątkiem województwa śląskiego w brzmieniu załącznika do rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 14 października 1927 r. (Dz. U. R. P. z r. 1928 Nr. 52, poz. 500) zarządzam, że wybory rabinów i podrabinów w gminach wyznaniowych żydowskich na obszarze Rzeczypospolitej z wyjątkiem województwa śląskiego odbywać się mają w myśl następujących przepisów:

I. Przepisy ogólne.

§ 1. Aż do czasu ustanowienia przez Radę Religijną zasad obowiązujących dla dopuszczenia do sprawowania urzędu rabina lub podrabina dopuszczalne być mogą do sprawowania tych urzędów jedynie osoby wyznania żydowskiego czyli mojżeszowego, które:

- 1) posiadają obywatelstwo polskie, wiek lat 23 skończonych i nieskazitelność obywatelską.

Nie mogą być dopuszczone osoby, co do których toczy się postępowanie upadłościowe, które utraciły prawa obywatelskie, są ubezwłasnowolnione, odbywają karę więzienną lub korzystają z dobroczynności publicznej;

- 2) mogą się wykazać znajomością języka polskiego w słowie i piśmie, o ile kandydat nie

posiada wystawionego według obowiązujących przepisów świadectwa ukończenia z pomyślnym wynikiem szkoły powszechnej lub równorzędnej szkoły żydowskiej lub średniej ogólnokształcącej;

- 3) posiadają nadto religijne wykształcenie, wykazane stosownym dokumentem, uznanym jako dowód tego wykształcenia przez kolegum rabinów specjalnie do tego powoływane przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Bliższe przepisy dotyczące tego kolegum wydane będą przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Wymaganą pod 2) znajomość języka polskiego wykazuje się drogą złożenia stosownego egzaminu. Komisje egzaminacyjne będą w miarę potrzeby powoływane przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego. W skład każdej komisji wejdzie jeden rabin. Szczegółowe przepisy co do tego egzaminu będą zawarte w regulaminie, który wyda Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

W wyjątkowych na szczególne uwzględnienie zasługujących wypadkach może Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego udzielić dyspensy od wymogu pod 2).

II. Wybory rabinów i podrabinów gmin mniejszych.

§ 2. W gminach mniejszych rabin i podrabin wybierani są przez powszechne, równe, tajne i bezpośrednie głosowanie zwyczajną większością głosów członków gminy, posiadających czynne prawo wyborcze.

Czynne prawo wyborcze przysługuje osobom płci męskiej wyznania żydowskiego czyli mojżeszowego, które ukończyły 25 lat i mieszkają w obrębie gminy żydowskiej bez przerwy przynajmniej rok jeden.

Prawo wyborcze ulega zawieszeniu na czas postępowania upadłościowego, utraty praw obywatelskich, ubezwłasnowolnienia, kary więziennej i korystania z dobroczynności publicznej.

§ 3. Przygotowanie i kierownictwo wyborami należy do komisji wyborczej, którą zarząd gminy w tym celu utworzy do 14 dni licząc od dnia opróżnienia się stanowiska rabina względnie podrabina, ogłaszając zarazem w co najmniej dwóch pismach codziennych konkurs, z wezwaniem by odpowiedni kandydaci zgłosili się do zarządu gminy w terminie miesięcznym licząc od dnia ogłoszenia. O zaszłej konieczności zarządzenia wyboru i rozpoczęcia akcji wyborczej zawiadamia zarząd gminy bezzwłocznie miejscową władzę nadzorczą.

§ 4. Zarząd gminy tworzy komisję wyborczą wybierając ze swego grona zwykłą większością głosów 3 członków komisji i z grona członków gminy uprawnionych do głosowania dalszych 7 członków i 3 zastępców, uwzględniając przytem istniejące w gminie liczbowo poważniejsze ugrupowania religijne. Skład komisji wyborczej podlega zatwierdzeniu przez miejscową władzę nadzorczą, która może według swego uznania (bez podania powodów) odmówić zatwierdzenia wyboru poszczególnych członków komisji. W razie takiej odmowy należy przeprowa-

dzić uzupełniający wybór; taki uzupełniający wybór również podlega zatwierdzeniu przez władzę nadzorczą.

§ 5. Po zatwierdzeniu składu komisji wyborczej (§ 4) zwołuje przewodniczący zarządu pierwsze jej posiedzenie celem dokonania wyboru przewodniczącego komisji i jego zastępcy. Wybór następuje zwykłą większością głosów; w razie równości głosów rozstrzyga los. Dalszemi pracami komisji kieruje jej przewodniczący względnie jego zastępca. Posiedzenia komisji odbywają się w lokalu gminy wyznaniowej żydowskiej.

§ 6. Uchwały komisji wyborczych zapadają zwykłą większością głosów. W razie równości głosów rozstrzyga głos przewodniczącego.

Uchwały komisji winne być zaprotokółowane oraz podpisane przez przewodniczącego i przynajmniej 2-ch jej członków.

Uchwały komisji wprowadza w życie zarząd gminy, o ile one nie sprzeciwiają się przepisom regulaminu wyborczego. W razie wątpliwości lub sporu rozstrzyga miejscowa władza nadzorczą.

§ 7. W razie, gdy członek komisji nie może spełnić swojej funkcji, wchodzi w jego miejsce zastępca.

§ 8. Komisja wyborcza sporządza spis wyborczy w 2-ch równobrzmiących egzemplarzach przez wpisywanie do niego członków gminy, posiadających czynne prawo wyborcze; spis sporządza się na podstawie prowadzonego przez zarząd gminy wyznaniowej żydowskiej stałego rejestru członków gminy.

Spis wyborczy winien zawierać imiona i nazwiska wyborców, ułożone w porządku abecedowym podług nazwisk z dodaniem wieku, zatrudnienia i adresu.

Sporządzając spis może komisja wyborcza wskutek stosownej swojej uchwały opuścić w spisie osoby, które publicznie występują przeciw wyznaniu mojżeszowemu.

§ 9. Po sporządzeniu spisu wyborczego komisja winna jeden jego egzemplarz wyłożyć w lokalu zarządu gminy w miejscu dostępnym dla wszystkich na przeciąg dni 8-miu od godziny 10 do godziny 20, nie licząc dni świątecznych wyznania mojżeszowego i przedświątecznych.

Prawo przeglądania spisu uprawnia także do robienia notatek i wyciągów z niego, w sposób nie uniemożliwiający innym osobom przeglądania.

W ciągu tego czasu uprawnieni do głosowania członkowie gminy mogą wnosić reklamacje, dotyczące zarówno umieszczenia jak i opuszczenia osób w spisie. Reklamacje spóźnione nie będą uwzględnione.

O miejscu, w którym spis jest wyłożony, i o terminie reklamacyj zawiadamia się przez ogłoszenie, które będzie podane do publicznej wiadomości przez wywieszenie go w lokalu gminy i synagogach gminnych, bądź też drogą plakatów ulicznych i ogłoszeń w miejscowym prasowym organie urzędowym oraz co najmniej w jednym z miejscowych pism codziennych. W ogłoszeniu tem należy zaznaczyć, że tylko osoby wciągnięte do spisu mogą brać udział w wyborach i że reklamacje wniesione po upływie oznaczonego

terminu nie będą uwzględnione. Obwieszczenia podpisuje komisja wyborcza.

§ 10. Po upływie terminu reklamacji winna komisja poświadczyć na wyłożonym spisie, że spis był przez 8 dni wyłożony i że o tem wyłożeniu spisu powiadomiono członków gminy przez odpowiednie obwieszczenie.

§ 11. Komisja reklamacyjna, wyłoniona przez komisję wyborczą zwykłą większością głosów z jej łona, rozpatruje i rozstrzyga reklamacje, dotyczące spisu wyborczego, i zawiadamia interesowanych pisemnie o decyzji najpóźniej w ciągu dni 8-miu po upływie terminu oznaczonego do składania reklamacji. Interesowanym służy w ciągu 8-miu dni od daty doręczenia decyzji komisji reklamacyjnej prawo wniesienia zażalenia do miejscowej władzy nadzorczej za pośrednictwem komisji wyborczej.

Ilość członków komisji reklamacyjnej wynosi połowę ilości członków komisji wyborczej przyczem w skład komisji winni wejść przedstawiciele istniejących w gminie liczbowo poważniejszych ugrupowań religijnych.

Skład komisji reklamacyjnej podlega zatwierdzeniu przez władzę nadzorczą (§ 4).

§ 12. Po upływie terminu wnoszenia reklamacji komisja wyborcza przesyła miejscowej władzy nadzorczej spis wyborczy w dwóch egzemplarzach wraz z reklamacjami, zażaleniami i odnośnymi aktami. Władza nadzorcza sprawdza spis, rozstrzyga zażalenia i zawiadamia o rozstrzygnięciu interesowanych, zarządza sprostowanie spisu, o ile tego zachodzi potrzeba, i ustala go ostatecznie, umieszczając na nim stosowne poświadczenie, poczem zwraca go komisji wyborczej na ręce zarządu gminy wyznawionej żydowskiej.

O ile w związku ze spisem wyborczym żadne wogóle reklamacje nie wpłynęły, bądź też zostały przez komisję reklamacyjną rozstrzygnięte bez spowodowania zażaleń do władzy nadzorczej, komisja wyborcza sama zaświadcza na spisie ostateczne jego ustalenie bez przysyłania spisu do władzy nadzorczej.

Poświadczenia dokonywa przewodniczący komisji wyborczej i przynajmniej 4-ch jej członków.

§ 13. Po ostatecznym ustaleniu spisu żadne zmiany, uzupełnienia lub przekreślenia nie mogą być dokonywane. Miejscowa władza nadzorcza na wniosek komisji wyborczej i w porozumieniu z nią ustala wówczas dzień wyborów.

§ 14. Wybory nie mogą się odbywać w soboty, święta wyznania mojżeszowego i dnie przedświadczone.

§ 15. Komisja wyborcza podaje drogą stosownego obwieszczenia dzień i miejsce wyborów do publicznej wiadomości przynajmniej na tydzień przed dniem wyborów.

W obwieszczeniu należy pouczyć wyborców, że przy głosowaniu powinni mieć przy sobie dokument legitymacyjny, stwierdzający tożsamość osoby, który na żądanie komisji wyborczej, organów zarządu gminy i organów państwowych winni okazać.

§ 16. Głosowanie odbywa się zapomocą kartek.

Kartki wyborcze i koperty muszą być z białego papieru i nie mogą nosić żadnych znaków zewnętrznych. Kartki mogą zawierać tylko wypisane lub odbite imię i nazwisko kandydata. Nieważne są kartki wyborcze opatrzone podpisem lub jakkolwiek oznaką tudzież kartki próżne i niezawierające imienia i nazwiska kandydata lub zawierające oprócz tego jakikolwiek dopisek. Gdyby w jednej kopercie okazało się więcej kartek, to uważa się je za jedną, jeżeli są równobrzmiące, w przeciwnym razie wszystkie są nieważne.

§ 17. Wybory odbywają się jednego dnia i trwają od godziny 8 do godziny 20 wyjąwszy wypadki, gdy wszyscy wyborcy wciągnięci do spisu wyborczego już przed godziną 20-tą skorzystali z prawa wyborczego. Punktualnie o godzinie 20-tej lokal wyborczy zostaje zamknięty; osoby znajdujące się jeszcze w owej chwili w lokalu wyborczym mogą oddać swe głosy.

§ 18. Przewodniczący komisji wyborczej otwiera, prowadzi i zamyka wybory. Stół, przy którym zajmuje miejsce komisja, należy ustawić tak, aby do niego był łatwy dostęp. Na stole albo obok stołu powinna stać urna wyborcza do wkładania kartek wyborczych przez cały czas wyboru. Przed rozpoczęciem głosowania komisja wyborcza winna się przekonać, czy urna jest pusta. Od tej chwili aż do ukończenia głosowania w żadnym wypadku urny otwierać nie wolno. Przez cały czas wyborów wyborcy mają wolny wstęp do lokalu wyborczego, jednakże w czasie głosowania nie wolno ani w lokalu wyborczym, ani w budynku, w którym się ten lokal znajduje, ani też na ulicy i na placu przed wejściem do budynku w promieniu 100 metrów wygłaszać przemówień, rozdáwać kart do głosowania i w jakikolwiek sposób agitować. Dopuszczalne są tylko narady i uchwały komisji, wypływające z kierownictwa wyborami.

Przewodniczący komisji ma obowiązek czuwania nad prawidłowym biegiem czynności wyborczej i ma prawo wydalania z lokalu wyborczego osób, któreby zakłócały porządek lub prawidłowy bieg czynności wyborczej, lub w jakikolwiek bądź sposób agitowały w lokalu wyborczym, nie pozbawiając jednakże tych osób prawa oddania głosu, o ile one czynne prawo wyborcze posiadają.

§ 19. Wybory głosują osobiście. Przystępują oni do przewodniczącego z kartką wyborczą, złożoną w taki sposób, aby pismo nie było widoczne. Przewodniczący sprawdza legitymację wyborcy, wręcza mu kopertę, do której wyborca własnoręcznie wkłada kartkę wyborczą, poleca wniesienie wzmianki o głosowaniu do spisu wyborczego i do oddzielnie prowadzonego spisu głosowania, poczem przyjmuje od wyborcy kopertę i wrzuca ją bezzwłocznie do urny.

§ 20. Bezpośrednio po zakończeniu wyborów przewodniczący komisji wyborczej opróżnia urnę wyborczą, oblicza kartki, liczbę ich porównywa z liczbą głosujących, zapisanych do spisu głosowania, poczem kartki się odczytuje, zaznaczając równocześnie w dwóch równobrzmiących spisach, zawierających nazwiska kandydatów, wiele każdy z nich otrzymał głosów.

§ 21. O ważności kartek wyborczych zakwestjonowanych przez któregośkolwiek z członków komisji rozstrzyga komisja większością głosów; przy równości głosów rozstrzyga głos przewodniczącego. Decyzje komisji wpisuje się do protokołu. Zakwestjonowane kartki wyborcze oznacza się bieżącymi numerami i dołącza do protokołu.

§ 22. Czynność wyborcza poczynawszy od skontrolowania urny wyborczej (§ 18) a skończywszy na zamknięciu obliczenia głosów musi się odbywać nieprzerwanie przy udziale co najmniej 6 członków licząc w tem przewodniczącego komisji lub jego zastępcę.

§ 23. Za wybranego należy uważać tego kandydata, który otrzymał największą ilość ważnie oddanych głosów.

W razie równości głosów rozstrzyga los.

§ 24. Wybrany może być jedynie kandydat, odpowiadający warunkom § 1, który uprzednio na podstawie ogłoszonego konkursu pisemnie zgłoszony został do zarządu gminy na dane stanowisko i na tej podstawie został przez zarząd gminy umieszczony na liście kandydatów.

Lista kandydatów winna być podana do powszechnej wiadomości równocześnie z terminem wyboru.

§ 25. Zarząd gminy wyznaniowej najajutrz po wyborach ogłasza ich wynik, a zarazem podaje wynik ten do wiadomości miejscowej władzy nadzorczej przedkładając zarazem wszystkie akta wyborcze, a to celem uzyskania zatwierdzenia wybranego kandydata.

§ 26. Wszelkie ogłoszenia przepisane w niniejszym rozporządzeniu uskutecznione być mają w myśl postanowień § 9 niniejszego rozporządzenia.

III. Wybory rabinów i podrabinów gmin wielkich.

§ 27. Przygotowanie i kierownictwo wyborami w gminie wielkiej należy do komisji wyborczej złożonej z 5-ciu osób i tyluż zastępców, wyłonionej w tym celu przez radę gminy. Komisja wybiera swego przewodniczącego i jego zastępcę.

§ 28. Wyborcami są członkowie rady danej gminy wielkiej.

§ 29. Komisja wyborcza ustala w porozumieniu z władzą nadzorczą dzień i godzinę wyborów i wzywa członków rady listownie przynajmniej na pełnych 5 dni przed terminem wyborów na posiedzenie wyborcze, dołączając do zaproszenia listę kandydatów.

Listę tę układa zarząd gminy żydowskiej tak na podstawie pisemnych zgłoszeń poszczególnych kandydatów, jak też na podstawie zgłoszeń najmniej 3 członków zarządu, otrzymanych najpóźniej w dniu 14-ym, licząc od daty ukazania się ogłoszenia o opróżnieniu stanowiska rabina lub podrabina, które zarząd obowiązany jest zamieścić co najmniej w dwóch czasopismach codziennych.

Kandydaturę na podrabina wnosi zarząd gminy na listę kandydatów po zasięgnięciu pisemnej

opinji rabina gminy, która to opinia powinna być dołączoną do aktów wyborczych.

§ 30. Postanowienia §§ 16 i 21 stosuje się analogicznie do wyborów rabinów i podrabinów w gminach wielkich.

§ 31. Do ważności wyborów potrzebna jest obecność połowy plus jeden członków rady. Wybrany jest ten, który otrzyma zwykłą większość ważnie oddanych głosów.

W razie, gdy przy głosowaniu nikt nie otrzyma wymaganej większości, należy wybór powtórzyć, przyczem do tego ponownego wyboru wchodzi jako kandydaci te dwie osoby, które przy pierwszym wyborze otrzymały największą ilość głosów. W razie równości głosów przy powtórnym wyborze rozstrzyga los.

§ 32. Postanowienia § 25 stosują się również do wyborów rabinów i podrabinów w gminach wielkich.

§ 33. Rabini stowarzyszeń wyznaniowych wybierani są w sposób przepisany w statucie stowarzyszenia.

IV. Postanowienia końcowe.

§ 34. Spisy wyborcze, spisy głosowania, kartki wyborcze, protokoły, wszelkie obwieszczenia, pisma do władz i wyborców, wogóle wszelkie pisma i zapiski komisji wyborczej i komisji reklamacyjnej oraz zarządu i rady gminy w sprawach wyborczych muszą być sporządzane względnie prowadzone w języku polskim. Dodanie tłumaczenia w języku żydowskim jest dopuszczalne.

§ 35. Zażalenia lub odwołania co do czynności wyborczych, będących w toku, nie mają skutku wstrzymującego.

§ 36. Przeciw wyborowi rabina lub podrabina służy każdemu członkowi gminy mniejszej, posiadającemu czynne prawo wyborcze, prawo wniesienia zażalenia do miejscowej władzy nadzorczej.

To samo prawo przysługuje w gminach wielkich każdemu członkowi rady; w m. st. Warszawie zażalenia wnosi się do Komisarza Rządu m. st. Warszawy.

Wniesienie zażalenia nie ma skutków wstrzymujących.

Zażalenia nie mogą dotyczyć takich zarzutów, które mogły być podniesione w toku akcji wyborczej we właściwych terminach, przewidzianych niniejszym rozporządzeniem, i które w postępowaniu reklamacyjnym zostały lub powinny być rozstrzygnięte.

Zażalenie winno być wniesione w ciągu 14-dniowego terminu prekluzyjnego, który rozpoczyna się z dniem ogłoszenia przez dany zarząd gminy wyznaniowej żydowskiej wyniku wyborów. Od decyzji miejscowej władzy nadzorczej przysługuje stronie prawo wniesienia zażalenia do wyższej instancji na zasadach ogólnych.

§ 37. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego:
Sł. Czerwiński